

A בס"ד

Intro

Today we will Be"H learn ט'דף of זבחים. Some of the topics we will learn about include:

פסח בשאר ימות השנה

שלמים

If one slaughters a פסח the rest of the year, any time other than on the afternoon of י"ד ניסן, it is considered a קרבן שלמים.

The Gemara discusses three scenarios:

It's after פסח and it's more than one-year-old;

עיברה זמנו ולא שנתו

חזי לפסח שני

It's after פסח, but it is not too old; and it can be used for פסח שני.

לא עיברה

לא זמנו ולא שנתו

It's before פסח, and it is not too old, but one brought it for the sake of another קרבן.

A

פסח בשאר ימות השנה
שלמים

עיברה זמנו ולא שנתו
חזי לפסח שני

לא עיברה
לא זמנו ולא שנתו

B The Gemara references several קרבנות, including:

מעשר

A tenth of one's flock;

בכור

A firstborn animal;

תמורה

An animal exchanged for another קרבן;

תודה

A type of שלמים brought as thanksgiving for experiencing some form of salvation;

חטאת נחשון

The חטאת קרבן brought by the נשיאים when the משכן was inaugurated. It is considered a דורון, a gift, and was not brought for atonement;

חטאת נזיר וחטאת מצורע

The חטאת of a נזיר or a מצורע are like עולות, and are not brought for atonement;

חטאת דטומאת מקדש וקדשיו

A חטאת brought for defiling קודש. It is not a fixed obligation, but varies depending on one's means.

מנחה שנקמצה שלא לשמה

It is a מנחה מחלוקת whether one fulfills his obligation with a חטאת קרבן brought for the sake of a different form of מנחה.

B

מעשר

בכור

תמורה

תודה

חטאת נחשון

חטאת נזיר

וחטאת מצורע

חטאת

דטומאת מקדש וקדשיו

מנחה שנקמצה
שלא לשמה

1 So, let's review...

In the previous Daf, the Gemara began the discussion of the Halachah of

פסח בשאר ימות השנה שלמים

If one slaughters a פסח the rest of the year, any time other than on the afternoon of י"ד ניסן, it is considered a קרבן שלמים.

And the Gemara there cited the following Pasuk as the source;

וְאִם מִן הַצֹּאן קָרְבָנוּ לזבח שלמים לה'

And expounded

דבר הבא מן הצאן יהא לזבח שלמים

Something that can only be brought from sheep or goats, a פסח, can become a קרבן שלמים; for example, if it was brought שלא לשמה during the year.

The Gemara continues discussing this דרשה, and asks אימא לכל דשחיט ליה

להוי כוותיה

Perhaps if one brought the פסח as a שלמים, it becomes a קרבן שלמים, but if one brought it for the sake of another קרבן, it should become that קרבן that he had in mind?

The Gemara gives two answers:

1.

דוחין קדשים הנאכלין לכל אדם אצל קדשים הנאכלין לכל אדם

It makes more sense for a פסח to become a שלמים, both of which may be eaten by anyone, rather than to become a קרבן עולה, which is not eaten at all, or a קרבן חטאת, which may be eaten only by Kohanim.

2.

Alternately,

דוחין קדשים קלים אצל קדשים קלים

It makes more sense for a פסח to become a שלמים, both of which are קדשים קלים, the lower level of sanctity, rather than to become an עולה or חטאת, which are קדשי קדשים, a higher level of sanctity.

1

פסח בשאר ימות השנה שלמים

If one slaughters a פסח the rest of the year, any time other than on the afternoon of י"ד ניסן, it is considered a קרבן שלמים.

And the Gemara cited the following Pasuk

וְאִם מִן הַצֹּאן קָרְבָנוּ לזבח שלמים לה'

דבר הבא מן הצאן

יהא לזבח שלמים

Something that can only be brought from sheep or goats, a קרבן פסח, can become a קרבן שלמים; for example, if it was brought שלא לשמה during the year.

?

אימא לכל דשחיט ליה להוי כוותיה

Perhaps if one brought the פסח as a שלמים, it becomes a קרבן שלמים, but if one brought it for the sake of another קרבן, it should become that קרבן that he had in mind?

1

דוחין קדשים הנאכלין לכל אדם אצל קדשים הנאכלין לכל אדם

It makes more sense for a פסח to become a שלמים, both of which may be eaten by anyone, rather than to become a קרבן עולה, which is not eaten at all, or a קרבן חטאת, which may be eaten only by Kohanim.

2

דוחין קדשים קלים אצל קדשים קלים

It makes more sense for a פסח to become a שלמים, both of which are קדשים קלים, rather than to become an עולה or חטאת, which are קדשי קדשים.

2 The Gemara poses several challenges to these explanations, because the following Korbanos are also קדשים קלים and נאכלין לכל אדם:

1.

אימא שחטיה לשם מעשר ליהוי מעשר

If one brought the פסח for the sake of מעשר, the tenth of the flock offered as a קרבן, it should become מעשר? And למאי הילכתא

דלא ליבעי נסכים ולמלקא עליה בלא יגאל

It would then have the unique Halachos of מעשר, in that it would not be accompanied by נסכים, wine libations, and one would be liable מלקות for selling it, as opposed to a קרבן שלמים?

The Gemara answers that the Pasuk says

העשירי יהיה קודש

And we expound

זה מעשר

ואין אחר מעשר

Only the actual tithed animals are מעשר.

2

?

The Gemara poses several challenges to the above, because the following Korbanos are also נאכלין לכל אדם and קדשים קלים:

1

אימא שחטיה לשם מעשר ליהוי מעשר

If one brought the פסח for the sake of מעשר, it should become מעשר?

למאי הילכתא

דלא ליבעי נסכים

ולמלקא עליה בלא יגאל

It would then have the unique Halachos of מעשר, in that it would not be accompanied by נסכים, and one would be liable מלקות for selling it, as opposed to a קרבן שלמים?

העשירי יהיה קודש

And we expound

זכ אצלך

ואין אחר אצלך

Only the actual tithed animals are מעשר.

3

2.

אימא שחטיה לשם בכור
ליהוי כבכור

If one brought the פסח for the sake of בכור, a firstborn animal, it should become a בכור? And

למאי הילכתא
דלא ליבעי נסכים
דליתביה לכהנים

It would then have the unique Halachos of בכור, in that it would not be accompanied by נסכים, wine libations, and one would give it to the Kohanim, as opposed to a קרבן שלמים?

The Gemara answers

בכור נמי

עברה עברה מומעשר גמר

The Halachos of בכור are compared to מעשר, and so, only an actual firstborn is a בכור.

3.

אימא שחטיה לשם תמורה
ליהוי תמורה

If one brought the פסח for the sake of תמורה, an animal exchanged for another קרבן, it should become a תמורה? And

למאי הילכתא
למלקא עליה

It would then have the unique Halachos of תמורה, in that one would be liable for מלקות, as opposed to a קרבן שלמים?

The Gemara answers that the Pasuk says

והיה הוא ותמורתו

And we expound

זו תמורה

ואין אחר תמורה

Only an animal actually exchanged for a קרבן is a תמורה.

3

2

אימא שחטיה לשם בכור ליהוי כבכור

If one brought the פסח for the sake of בכור,
it should become a בכור?

למאי הילכתא דלא ליבעי נסכים דליתביה לכהנים

It would then have the unique Halachos of בכור,
in that it would not be accompanied by נסכים,
and one would give it to the Kohanim,
as opposed to a קרבן שלמים?

בכור נמי

עברה עברה מומעשר גמר

The Halachos of בכור are compared to מעשר.
Only an actual firstborn is a בכור.

3

אימא שחטיה לשם תמורה ליהוי תמורה

If one brought the פסח for the sake of תמורה,
an animal exchanged for another קרבן,
it should become a תמורה?

למאי הילכתא למלקא עליה

It would then have the unique Halachos of תמורה,
in that one would be liable for מלקות,
as opposed to a קרבן שלמים?

והיה הוא ותמורתו

And we expound

15 תמורה

ואין אחר תמורה

Only an animal actually exchanged for a קרבן
is a תמורה.

4

4. אימא שחטיה לשם תודה ליהוי כי תודה
 If one brought the פסח for the sake of a תודה, a type of
 brought as thanksgiving for experiencing some
 form of salvation, it should become a תודה, which is also
 קדשים קלים and eaten by anyone? And
 למאי הילכתא
 להטעינו לחם
 It would then have the unique Halachos of תודה, in that it
 would be offered together with 40 loaves of bread, as
 opposed to a קרבן שלמים?

The Gemara answers

מי איכא מידי
 דמותר תודה עצמה
 לא בעי לחם
 ואילו מותר דאתיא להו מעלמא
 בעיא לחם

If someone lost his תודה, brought another in its place and
 then found the original תודה, it is brought without the
 bread. Certainly, another קרבן that is brought AS IF it were
 a תודה would not require the bread!

=====

The Gemara now cites another ברייתא which provides
 another source for
 פסח בשאר ימות השנה
 שלמים

The Pasuk says

אם כבש הוא מקריב את קרבנו
 And we expound
 לרבות פסח שעברה שנתה
 לכל מצות שלמים

A פסח that is more than one year old is disqualified as
 a פסח and is brought as a שלמים.

And, as Rashi points out,
 פסח שעברה שנתו
 זה הוא מותר הפסח

An older פסח is essentially the same as a פסח offered
 לשמה the rest of the year.

4

אימא שחטיה לשם תודה ליהוי כי תודה

If one brought the פסח for the sake of a תודה,
 a type of שלמים brought as thanksgiving
 for experiencing some form of salvation,
 it should become a תודה, which is also
 קדשים קלים and eaten by anyone? And

למאי הילכתא להטעינו לחם

It would then have the unique Halachos of תודה,
 in that it would be offered together with
 40 loaves of bread, as opposed to a קרבן שלמים?

מי איכא מידי דמותר תודה עצמה לא בעי לחם ואילו מותר דאתיא להו מעלמא בעיא לחם

If someone lost his תודה, brought another in its place
 and then found the original תודה,
 it is brought without the bread.
 Certainly, another קרבן that is brought as if it were a תודה
 would not require the bread!

Another ברייתא which provides another source for פסח בשאר ימות השנה שלמים

אם כבש הוא מקריב את קרבנו

לרבות פסח שעברה שנתו
 לכל מצות שלמים

A פסח that is more than one year old
 is disqualified as a פסח and is brought as a שלמים.

And, as Rashi points out,

פסח שעברה שנתו
 זה הוא מותר הפסח

An older פסח is essentially the same as
 a פסח offered לשמה the rest of the year.

5 The Gemara also cites another ברייתא which cites a third source:
 וזבחת פסח לה' אלהיך צאן ובקר
 And asks
 והלא אין פסח בא
 אלא מן הכבשים ומן העזים
 Why does the Pasuk mention בקר regarding פסח
 which can only be brought from sheep or goats, not cattle?
 Rather,
 מכאן למותר הפסח
 שיהא לדבר הבא מן הצאן ומן הבקר
 ומאי ניהו שלמים
 This Pasuk teaches us that an unused פסח is considered a
 שלמים that may be brought from sheep or cattle, i.e. a שלמים.

And, the Gemara explains
 תלתא קראי כתיבי
 All three Pesukim are needed to teach that
 פסח בשאר ימות השנה
 שלמים
 Because they refer to three different circumstances:

5

Another פסח which provides another source for
פסח בשאר ימות השנה שלמים

וְזָבַחְתָּ פֶּסַח לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ צֹאן וּבָקָר

?

והלא אין פסח בא אלא מן הכבשים ומן העזים
Why does the Pasuk mention בקר regarding פסח which can only be brought from sheep or goats, not cattle?

מכאן למותר הפסח שיהא לדבר הבא מן הצאן ומן הבקר ומאי ניהו שלמים
This Pasuk teaches us that an unused פסח is considered a שלמים that may be brought from sheep or cattle, i.e. a שלמים.

תלתא קראי כתיבי
All three Pesukim are needed to teach that
פסח בשאר ימות השנה שלמים
Because they refer to three different circumstances:

6 1.
 עיברה זמנו
 ועיברה שנתו
 דאידיחי מפסח לגמרי
 It's after פסח and it's more than one-year-old;
 And so, it completely lost its status as a פסח.

2.
 עיברה זמנו
 ולא שנתו
 חזי לפסח שני
 It's after פסח, but it is still less than one-year-old and
 suitable for פסח שני;
 Nevertheless, it becomes a שלמים, because
 אידחי להו ממילתייהו
 It can no longer be brought for its main function, as an
 ordinary פסח.

3.
 לא עיברה
 לא זמנו ולא שנתו
 It's before פסח, and it is not too old, but one brought it for
 the sake of another קרבן.
 Even though
 חזי לפסח
 It could have been used as a פסח of this year;
 Nevertheless, it is considered a שלמים.
 =====

6 1
**עיברה זמנו
 ועיברה שנתו
 דאידיחי מפסח לגמרי**
*It's after פסח and it's more than one-year-old;
 And so, it completely lost its status as a פסח..*

2
**עיברה זמנו
 ולא שנתו
 חזי לפסח שני**
*It's after פסח, but it is still less than one-year-old
 and suitable for פסח שני;
 Nevertheless, it becomes a שלמים,
 because
 אידחי להו ממילתייהו
 It can no longer be brought for its main function,
 as an ordinary פסח.*

3
**לא עיברה
 לא זמנו ולא שנתו**
*It's before פסח, and it is not too old,
 but one brought it for the sake of another קרבן.
 Even though
 חזי לפסח
 It could have been used as a פסח of this year;
 Nevertheless, it is considered a שלמים.*

7 The Gemara discusses another case regarding שלא לשמה: When the משכן was inaugurated, the נשיאים brought a series of קרבנות, which included a חטאת. This is called a חטאת נחשון, and it was not brought for atonement. רב ruled חטאת ששחטה לשם חטאת נחשון פסולה. If an ordinary חטאת was slaughtered for the sake of a חטאת נחשון, it is פסול, because חטאת נחשון עולה היא חטאת נחשון is like a עולה, because it is a דורון, a gift, and is not brought for atonement. Therefore, it is like a חטאת עולה לשם ששחטה, which is פסול.

7

When the משכן was inaugurated, the נשיאים brought a series of קרבנות, which included a חטאת. This is called a חטאת נחשון, and it was not brought for atonement.

רב

חטאת ששחטה לשם חטאת נחשון פסולה

If an ordinary חטאת was slaughtered for the sake of a חטאת נחשון, it is פסול, because חטאת נחשון עולה היא חטאת נחשון is like a עולה, because it is a דורון, a gift, and is not brought for atonement. Therefore, it is like a חטאת עולה לשם ששחטה, which is פסול.

8 Similarly, שינוי קודש ruled regarding רבא,

חטאת חלב
ששחטה לשם חטאת דם
לשם חטאת עבודת כוכבים
כשירה

An ordinary חטאת brought as a חטאת for another חטאת, or as a חטאת for idolatry, is כשר. However, לשם חטאת נזיר לשם חטאת מצורע פסולה

If it was slaughtered for the sake of the חטאת of a נזיר or a מצורע, it is פסול, because

הני עולות נינהו
They are like עולות and are not brought for atonement, and this is like any other לשמה חטאת.

However, רבא inquired

חטאת חלב
ששחטה לשם חטאת דטומאת מקדש וקדשיו
מהו

What is the Halachah if an ordinary חטאת was slaughtered for the sake of the חטאת brought for defiling קודש?

Perhaps

כרת כמותה

It is NOT considered שינוי קודש;

Because they are both brought for עבירות that are punishable by כרת;

And so, it is כשר;

OR

אין קבוע כמותה

It IS considered שינוי קודש;

Because it is not similar since it is not a fixed obligation, but varies depending on one's means;

And so, it is פסול.

8

למי קודש ruled regarding רבא,

חטאת חלב

ששחטה לשם חטאת דם
לשם חטאת עבודת כוכבים
כשירה

An ordinary חטאת brought as a חטאת for another חטאת, or as a חטאת for idolatry, is כשר.

However,

לשם חטאת נזיר
לשם חטאת מצורע
פסולה

If it was slaughtered for the sake of the חטאת of a נזיר or a מצורע, it is פסול, because

הני עולות נינהו

They are like עולות and are not brought for atonement, and this is like any other לשמה חטאת.

However, רבא inquired

חטאת חלב

ששחטה לשם חטאת
דטומאת מקדש וקדשיו
מהו

What is the Halachah if an ordinary חטאת was slaughtered for the sake of the חטאת brought for defiling קודש?

?

אין קבוע כמותה

It IS considered קודש שינוי;
Because it is not similar since it is not a fixed obligation, but varies based on one's means;
And so, it is פסול.

כרת כמותה

It is NOT considered קודש שינוי;
Because they are both brought for עבירות that are punishable by כרת;
And so, it is כשר;

9 The Gemara brings an alternate ruling:
 רב אחא בריה דרבא
 מתני כולהו לפסולא
 ALL cases of wrong intentions invalidate a חטאת, because
 the Pasuk says
 ושחט אותה לחטאת
 And we expound
 לשם אותה חטאת
 It must be brought for the exact type of חטאת for which it
 was designated.

According to this version, the original ruling of רבא is
 regarding שינוי בעלים:

חטאת ששחטה
 על מי שמחוייב חטאת כנחשון
 כשירה

If an ordinary חטאת was slaughtered for the sake of
 someone obligated to bring a חטאת like נחשון's, i.e. the
 חטאת of a נזיר or a מצורע, it is כשר, because

חטאת נחשון עולה היא
 They are like עולות and are not brought for atonement.

And רבא inquired;
 חטאת חלב
 ששחטה על מי שמחוייב
 חטאת דטומאת מקדש וקדשיו
 מהו

What is the Halachah if a חטאת was slaughtered for the
 sake of someone who was obligated in the חטאת brought
 for defiling קודש?

Perhaps
 כרת כמותה

They are both brought for עבירות that are liable כרת, and so
 it is considered כמותו חטאת מחוייב חטאת, and is פסול; OR

אין קבוע כמותה

It is not similar, because it is not a fixed obligation, but
 varies depending on one's means, so it is like bringing it
 כשר, על מי שמחוייב עולה?

The Gemara answers

תיקו
 Leaving the matter unresolved.

9 An alternate ruling:
 רב אחא בריה דרבא
מתני כולהו לפסולא
 ALL cases of wrong intentions invalidate a חטאת,
 because the Pasuk says

ושחט אותה לחטאת
 לשם אותה חטאת

It must be brought for the exact type of חטאת
 for which it was designated.

According to this version,
 The original ruling of רבא is regarding שינוי בעלים:

חטאת ששחטה
על מי שמחוייב חטאת כנחשון
כשירה

If an ordinary חטאת was slaughtered for the sake of
 someone obligated to bring a חטאת like נחשון's,
 i.e. the חטאת of a נזיר or a מצורע, it is כשר,
 because

חטאת נחשון עולה היא
 They are like עולות and are not brought for atonement.

And רבא inquired;

חטאת חלב
ששחטה על מי שמחוייב
חטאת דטומאת מקדש וקדשיו
מהו

What is the Halachah if a חטאת was slaughtered
 for the sake of someone who was obligated in the חטאת
 brought for defiling קודש?

?

אין קבוע כמותה
 It is not similar, because it is
 not a fixed obligation, but
 varies depending on one's
 means, so it is like bringing it
 על מי שמחוייב עולה,
 and it is כשר?

כרת כמותה
 They are both brought
 for עבירות that are liable
 כרת, and so it is consid-
 ered מחוייב חטאת כמותו,
 and is פסול.

תיקו